

CANCELARIA DE STAT A REPUBLICII MOLDOVA

Nr. 31/03-76-11565

Chișinău

16 octombrie 2024

Biroul permanent al Parlamentului

În temeiul articolului 73 din Constituția Republicii Moldova, se prezintă spre examinare proiectul de Lege pentru modificarea Legii insolvenței nr. 149/2012, aprobat în ședința Guvernului din 16 octombrie 2024, conform Deciziei protocolare nr. 42.7/2024.

Responsabil de prezentare în Parlament a proiectului de lege este Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării.

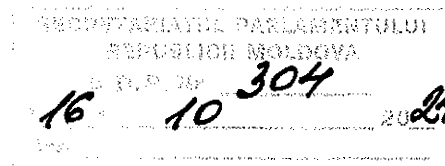
Anexe (393 file):

1. Copia Deciziei protocolare nr.42.7/2024 (1 filă);
2. Proiectul de lege (în limba română – 6 file și în limba rusă – 7 file);
3. Nota de fundamentare (8 file);
4. Avizele și recomandările recepționate în cadrul avizării și consultărilor publice (99 file);
5. Raportul de expertiză anticorupție (6 file);
6. Rapoartele Ministerului Justiției (20 file);
7. Analiza impactului de reglementare; extrasul din procesul-verbal al ședinței Grupului de lucru al Comisiei de stat pentru reglementarea activității de întreprinzător din 02.04.2024; expertiza Grupului de lucru al Comisiei de stat pentru reglementarea activității de întreprinzător (25 file);
8. Sinteza (164 file);
9. Tabelul comparativ (15 file);
10. Procesele-verbale ale ședințelor interinstituționale din 05.08.2024, 18.09.2024 (44 file).

Secretar general adjunct al Guvernului

Roman CAZAN

Ex.: Veronica Calistru
022 250 203

Casa Guvernului,
MD-2012, Chișinău,
Republica Moldova

Telefon:
+ 373 22 250 104

E-mail:
cancelaria@gov.md

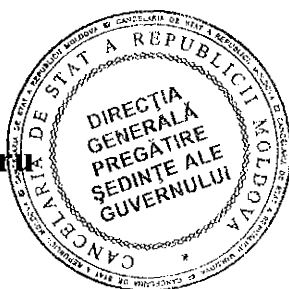
GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA

DECIZIE PROTOCOLARĂ nr. 42.7/2024

Extras din procesul-verbal nr. 42 (pct.7)
al sedinței Guvernului din 16 octombrie 2024

Se aprobă și se prezintă Parlamentului spre examinare proiectul de lege pentru modificarea Legii insolvenței nr. 149/2012.

Prim-ministru

DORIN RECEAN

Aprobat în ședința Guvernului din 16 octombrie 2024
Decizia protocolară nr.42.7/2024

Proiect

LEGE

pentru modificarea Legii insolvenței nr. 149/2012

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Articol unic. – Legea insolvenței nr. 149/2012 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2012, nr. 193-197, art. 663), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. La articolul 2 la noțiunea „masă debitoare”, al doilea enunț se exclude.
2. Articolul 5 se completează cu alineatul (10) cu următorul cuprins:
„(10) În cazul înaintării unei cereri de strămutare care urmează a fi soluționată de către instanța ierarhic superioară potrivit prevederilor art. 43 alin. (4) din Codul de procedură civilă, acesteia i se trimit, în copii certificate de instanța de insolvență, doar actele care se referă la soluționarea cererii de strămutare. Examinarea cererii de strămutare nu va afecta continuitatea ședinței de judecată, însă până la soluționarea cererii de strămutare se amână pledoariile”.
3. La articolul 8 alineatul (4), după textul „se trimit,” se introduce textul „în termen de 5 zile de la data depunerii apelului sau a recursului,”.
4. La articolul 19:
alineatul (1) se completează cu un enunț cu următorul cuprins: „În cazul întreprinderii de stat, al întreprinderii municipale sau al societății comerciale cu capital integral sau majoritar public, de rând cu debitorul, creditorul este obligat să notifice în prealabil fondatorului întreprinderii de stat sau întreprinderii municipale și/sau autorității publice care exercită funcția de deținător de acțiuni (părți sociale) al societății comerciale cu capital integral sau majoritar public în privința căreia se intenționează depunerea cererii introductive.”;
la alineatul (2), după textul „se consideră făcută dacă,” se introduce textul „cu cel puțin 5 zile lucrătoare”.

5. La articolul 20, alineatul (2) se completează cu litera b¹) cu următorul cuprins:

„b¹) dovada notificării prealabile a fondatorului întreprinderii de stat sau al întreprinderii municipale și/sau a autorității publice care exercită funcția de deținător de acțiuni (părți sociale) al societății comerciale cu capital integral sau majoritar public, după caz;”.

6. La articolul 21 alineatul (6), textul „20 de zile lucrătoare, cu citarea debitorului” se substituie cu textul „5 zile lucrătoare de la data depunerii cererii introductive”.

7. Articolul 25:

se completează cu alineatul (3¹) cu următorul cuprins:

„(3¹) În cazul întreprinderilor de stat sau al întreprinderilor municipale, inclusiv în cazul societăților comerciale cu capital integral sau majoritar public, administratorul provizoriu este obligat să notifice, în cel mult 10 zile după desemnare, fondatorului întreprinderii de stat sau întreprinderii municipale și/sau autorității publice care exercită funcția de deținător de acțiuni (părți sociale) despre ridicarea dreptului de administrare al debitorului.”;

alineatul (6) va avea următorul cuprins:

„(6) Cuantumul remunerației administratorului provizoriu se stabilește de instanța de insolvabilitate în mărime fixă, pentru fiecare lună de activitate efectiv lucrată și confirmată documentar, care nu poate fi mai mic decât mărimea minimă a intervalului pentru stabilirea salariilor de funcție, prevăzut în Hotărârea Guvernului nr. 743/2002 cu privire la salarizarea angajaților din unitățile cu autonomie financiară”.

8. La articolul 32, alineatul (2) va avea următorul cuprins:

„(2) În cazul în care în patrimoniul debitorului nu există bunuri ori acestea sunt insuficiente pentru a acoperi cheltuielile procesului de insolvabilitate, obligația de achitare a remunerației administratorului provizoriu și acoperirea cheltuielilor efectuate de acesta în perioada de observare a debitorului este trecută în sarcina organului executiv al debitorului”.

9. Articolul 40 va avea următorul cuprins:

„**Articolul 40.** Bunurile care nu se includ în masa debitoare

(1) Nu se includ în masa debitoare bunurile scoase din circuitul civil, bunurile care, în conformitate cu Codul de procedură civilă, nu sunt pasibile de executare silită și drepturile patrimoniale inalienabile ale debitorului, bunurile proprietate publică din domeniul public și drepturile asupra acestora, bunurile proprietate publică atribuite domeniilor public și privat ale statului, ale unităților administrativ-teritoriale, inclusiv ale unității teritoriale autonome Găgăuzia,

transmise partenerului privat în cadrul contractelor de parteneriat public-privat, precum și bunurile transmise debitorului cu drept de locațiune/arendă/superficie.

(2) Dacă în masa debitoare există bunuri care cad sub incidența alin. (1), administratorul insolvenței/lichidatorul notifică proprietarului lor. Acesta este obligat să preia aceste bunuri în termen de 30 de zile din momentul notificării. În cazul încălcării acestui termen, proprietarul trebuie să restituie cheltuielile de întreținere a bunurilor respective”.

10. La articolul 43 alineatul (2), punctul 2) se completează cu textul „ , precum și creanțele aferente contribuțiilor de asigurări sociale de stat obligatorii”.

11. Articolul 45 se completează cu alineatul (3¹) cu următorul cuprins:

„(3¹) Dacă obligația garantată nu este exigibilă, creditorul are o creanță sub condiție suspensivă față de debitorul care este garant personal”.

12. Articolul 46:

alineatul (1) va avea următorul cuprins:

„(1) Creditorul căruia, pentru aceeași prestație, îi sunt datori debitori solidari poate cere oricărui dintre ei achitarea unei părți sau a întregii sume pe care acesta o datorează la momentul intentării procesului de insolvență, în virtutea scadenței obligației sau ca efect al cererii de accelerare, conform art. 864 din Codul civil, sau al încetării contractului. În cazul fidejusiunii cu răspundere subsidiară, prevederile art. 1641 din Codul civil rămân neafectate.”;

la alineatul (2), cuvintele „și fidejuserul” se substituie cu textul „ , inclusiv garantul personal.”.

13. La articolul 50, alineatul (5) va avea următorul cuprins:

„(5) În cazul în care debitorul este terț garant gajist/ipotecar, iar obligația garantată este exigibilă la data intentării procedurii de insolvență, în virtutea scadenței obligației sau ca efect al cererii de accelerare, conform art. 864 din Codul civil, sau al încetării contractului, creditorul gajist va putea exercita doar drepturile creditorului garantat prevăzute la art. 81, 130-132, 184 și 193 de a continua urmărirea bunurilor grevate cu garanții. Orice referire în art. 81, 130-132, 184 și 193 la creditorii garantați include și creditorii gajisti la care face referire prezentul alineat”.

14. La articolul 56 alineatul (1), după textul „prezența creditorilor,” se introduce textul „prin mijloace electronice (teleconferință, videoconferință etc.),”.

15. La articolul 57, alineatul (1) se completează cu următorul enunț: „Creditorii cu creanțe sub condiție suspensivă pot vota doar după îndeplinirea condiției”.

16. La articolul 58 alineatul (11), după cuvântul „creditorii” se introduce textul „sau care este desfășurată prin mijloace de comunicații electronice (teleconferință, videoconferință etc.)”.

17. La articolul 59, alineatul (1) va avea următorul cuprins:

„(1) Hotărârea adunării creditorilor poate fi anulată de instanța de insolvență pentru încălcări de procedură, precum și pentru motive de ilegalitate, la cererea administratorului insolvenței/lichidatorului, a reprezentantului debitorului sau la cererea creditorilor. Pot cere anularea hotărârii creditorii care:

a) au votat împotriva hotărârii, faptul fiind consemnat în procesul-verbal al adunării;

b) nu au fost admiși la adunare fără temei legal sau nu au fost înștiințați, în modul stabilit de prezenta lege, despre data, ora și locul adunării;

c) sunt lezați în drepturi printr-o hotărâre asupra unei chestiuni care nu era inclusă în ordinea de zi a adunării creditorilor sau prin faptul că adunarea a avut loc fără cvorumul stabilit de lege, cu încălcarea cotelor de voturi”.

18. La articolul 62, alineatul (9) va avea următorul cuprins:

„(9) Orice creditor, reprezentantul debitorului sau administratorul insolvenței/lichidatorul poate contesta în instanța de insolvență hotărârea comitetului creditorilor în termen de 5 zile de la data în care a luat cunoștință de procesul-verbal al ședinței comitetului creditorilor”.

19. Articolul 70:

la alineatul (3), al doilea enunț va avea următorul cuprins: „Acest quantum nu poate fi mai mic decât mărimea medie a intervalului pentru stabilirea salariilor de funcție, prevăzut în Hotărârea Guvernului nr. 743/2002 cu privire la salarizarea angajaților din unitățile cu autonomie financiară.”;

la alineatul (5), textul „coeficientul minim de multiplicare, recomandat pentru stabilirea salariului de funcție al conducătorilor încadrați în unități care nu aplică sistemul de salarizare bazat pe rețeaua tarifară unică de salarizare, înmulțit cu quantumul minim garantat al salariului din sectorul real la unitățile cu autonomie financiară” se substituie cu textul „mărimea minimă a intervalului pentru stabilirea salariilor de funcție, prevăzut în Hotărârea Guvernului nr. 743/2002 cu privire la salarizarea angajaților din unitățile cu autonomie financiară”;

la alineatul (8), după cuvintele „prin compensare” se introduce textul „sau prin transmitere în contul stingerii datoriei conform art. 131 alin. (10)”.

20. La articolul 71 alineatul (1), după textul „a adunării creditorilor,” se introduce textul „a reprezentantului debitorului, în cazul debitorului care este

întreprindere de stat/întreprindere municipală sau societate comercială cu capital majoritar sau integral public”.

21. Articolul 72:

se completează cu alineatul (1¹) cu următorul cuprins:

„(1¹) Raportul indicat la alin. (1) va include informații cu privire la:

a) valorificarea bunurilor din masa debitoare, anexând actele juridice încheiate în acest sens;

b) încheierea, modificarea sau încetarea altor acte juridice la care debitorul este parte, anexând actele încheiate și actele de modificare;

c) situația încasărilor și plăților;

d) situația litigiilor pendinte;

e) volumul activităților executate în perioada de raportare, numărul de specialiști atrași în procedură și cheltuielile privind remunerarea acestora;

f) alte chestiuni apărute în perioada raportată, care sunt relevante pentru procedura de insolvență.”;

la alineatul (2), după cuvintele „sau a oricărui creditor” se introduce textul „și a reprezentantului debitorului, în cazul debitorului care este întreprindere de stat/întreprindere municipală sau societate comercială cu capital majoritar sau integral public”.

22. Articolul 88:

alineatul (1) va avea următorul cuprins:

„(1) După intentarea procedurii de insolvență sau a procedurii falimentului, adunarea generală a acționarilor/asociaților debitorului, fondatorul întreprinderii de stat sau al întreprinderii municipale va desemna, pe cheltuiala lor, un reprezentant persoană fizică pentru a reprezenta interesele debitorului și ale acționarilor/asociaților/fondatorului acestora și pentru a participa la procedură din contul debitorului.”;

la alineatul (3):

literele d) și e) vor avea următorul cuprins:

„d) participă la ședințele comitetului creditorilor și la ședințele adunării creditorilor;

e) primește notificări privind derularea procedurilor, inclusiv despre închiderea procedurii”.

23. La articolul 108, alineatul (5) se completează cu textul „care nu are un interes direct sau indirect ce intră ori ar putea intra în conflict cu interesele debitorului și/sau ale administratorului insolvenței/lichidatorului”.

24. La articolul 114 alineatul (1), după textul „de la data deschiderii procedurii,” se introduce textul „dar nu mai devreme de ședința de validare a creanțelor prevăzută la art. 55 alin. (8)”.

25. La articolul 145 alineatul (3), după cuvântul „Încheierea” se introduc cuvintele „emisă pe marginea cererii”.

26. Articolul 190:

la alineatul (4) litera b), cuvintele „prin reducerea garanțiilor ori” se exclud, iar cuvântul „accesorii” se substituie cu cuvântul „condiții”;

la alineatul (5):

litera f) va avea următorul cuprins:

„f) modificarea sau stingerea garanțiilor reale, cu condiția acordării obligatorii, în beneficiul creditorului garantat, a unei protecții echivalente, prin constituirea unei garanții reale asupra bunurilor de o valoare similară, determinată printr-o evaluare independentă”;

se completează cu litera j¹) cu următorul cuprins:

„j¹) vânzarea bunurilor grevate cu garanții, libere de garanții, caz în care garanția reală a creditorului se extinde asupra produsului vânzării, în conformitate cu art. 681 din Codul civil;”.

27. La articolul 193, alineatul (2) se completează cu textul „, , cu condiția respectării drepturilor creditorilor garantați prevăzute la art. 190 alin. (5) lit. f) și j¹)”.

28. La articolul 201, alineatul (5) se completează cu enunțul „Creditorii cu creanțe sub condiție suspensivă nu au dreptul de vot”.

29. La articolul 247 alineatul (1), textul „membrii organelor executive, membrii consiliilor de supraveghere (de observatori)” se substituie cu textul „întreprinderilor de stat/întreprinderilor municipale, membrii organelor executive, membrii organului de supraveghere (consiliu),”.

30. La articolul 248 alineatul (1), textul „și/sau de supraveghere” se exclude.

31. La articolul 250 alineatul (1), textul „Legii nr. 71/2007 cu privire la registre” se substituie cu cuvântul „legislației”.

NOTA DE FUNDAMENTARE
la proiectul de lege pentru modificarea Legii insolabilității nr. 149/2012

1. Denumirea sau numele autorului și, după caz, a/al participanților la elaborarea proiectului actului normativ

Proiectul de lege pentru modificarea Legii insolabilității nr. 149/2012 a fost elaborat de Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării, cu suportul experților din cadrul proiectului Băncii Mondiale.

2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ

2.1. Temeiul legal sau, după caz, sursa proiectului actului normativ

Prezentul proiect de act normativ are drept scop asigurarea unei aplicări mai corecte și eficiente a prevederilor Legii insolabilității nr. 149/2012, precum și promovarea soluțiilor legale de remediere a deficiențelor identificate în procesul de implementare a legii, constatate în ultimii ani. Totodată, proiectul de lege propune soluții pentru vidurile legislative identificate, inclusiv prin hotărârile Curții Constituționale și recomandările Curții de Conturi, precum și implementarea unor mecanisme menite să prevină tergiversările constatate în procedurile de insolabilitate, urmând să optimizeze satisfacerea mai eficientă a creanțelor creditorilor din contul patrimoniului debitorului, pe de o parte, dar și protecția în mod echitabil a intereselor tuturor participanților la procedură.

Promovarea proiectului constituie unul din obiectivele Guvernului Republicii Moldova, fiind prevăzută la acțiunea nr. 5 din Planul de Acțiuni al Guvernului pentru anul 2024, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 887/2023, precum și la acțiunea nr. 1.1.7 a Planului de acțiuni privind implementarea în anii 2023-2025 a Programului național pentru promovarea antreprenoriatului și creșterea competitivității în anii 2023-2027, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 653/2023.

2.2. Descrierea situației actuale și a problemelor care impun intervenția, inclusiv a cadrului normativ aplicabil și a deficiențelor/lacunelor normative

Pe parcursul ultimilor ani, precum și în cadrul întrevederilor bilaterale și multilaterale cu participanții la raporturile juridice de insolabilitate, dar și consultărilor prealabile cu autoritățile publice, instituțiile, asociația băncilor, instanțe și alte asociații, au fost semnalate mai multe disfuncționalități în aplicarea prevederilor legii insolabilității, precum și necesitatea asigurării unor mecanisme care să prevină tergiversările procedurilor de insolabilitate, să optimizeze recuperarea mai eficientă a creanțelor creditorilor din contul patrimoniului debitorului, pe de o parte, dar și să asigure în mod echitabil protecția drepturilor și intereselor tuturor participanților la procedură.

În esență, problemele identificate se referă la următoarele aspecte:

1) tergiversarea examinării cauzelor de insolabilitate prin strămutarea cererii la altă instanță, fiind necesară în acest sens expedierea dosarului original de la o instanță la alta;

2) neclaritățile cu privire la cazurile în care cheltuielile aferente perioadei de observare a debitorului pot fi încasate de la membrii organelor de conducere ale acestuia, în cazul lipsei sau insuficienței masei debitoare;

3) imposibilitatea stabilirii cuantumului onorariului fix al administratorilor autorizați în baza unei formule depășite, ca urmare a efectuării modificărilor la Hotărârea Guvernului nr. 743/2002 cu privire la salarizarea angajaților din unitățile cu autonomie financiară, prevederile căreia sunt aplicate cu caracter orientativ în procesul de negociere a onorariului. În acest sens, menționăm despre necesitatea ajustării modalității de calcul a cuantumului minim al remunerării, prin înlocuirea coeficienților de multiplicare aplicați la salariul minim garantat din sectorul real al economiei, conform redacției precedente, cu valorile intervalului pentru stabilirea salariilor de funcție ale personalului încadrat în unități;

4) tergiversarea examinării cererilor introductive, în cazul intenției debitorului de a-și lichida sau restructura activitatea, fiind prevăzut un termen de 20 de zile lucrătoare pentru adoptarea de către instanță a unei hotărâri de intentare a procesului de insolvență;

5) existența unor lacune de reglementare care să asigure gestionarea mai eficientă a procedurilor de insolvență a întreprinderilor de stat/municipale și a societăților comerciale cu capital integral sau majoritar public, prin implicarea și monitorizarea corespunzătoare de către reprezentanții debitorului (statului) a procesului de insolvență, a procedurilor de inventariere a bunurilor, notificarea prealabilă a fondatorului/deținătorului de părți sociale despre ridicarea dreptului de administrare a debitorului, etc.

Conform datelor publicate de către Agenția Proprietății Publice, actualmente sunt 49 de întreprinderi de stat/societăți comerciale în procedură de insolvență și 14 în procedură de lichidare. Necesitatea soluționării problemelor respective derivă inclusiv din Strategia cu privire la administrarea proprietății de stat în domeniul întreprinderilor de stat și societăților comerciale cu capital integral sau majoritar de stat pentru anii 2023-2030, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 911/2022.

6) notificarea prealabilă formală a debitorului de către creditor. Astfel, legea insolvenței nu stabilește un termen minim care trebuie respectat între notificarea debitorului despre intenția depunerii cererii introductive și depunerea în instanță a cererii introductive. Există în practică situații când la ora 15.10 este depusă notificarea la debitor și la 16.00 este depusă deja cererea introductivă în instanța de judecată, care este primită spre examinare la 3 zile de la depunere cu înlăturarea debitorului de la administrarea patrimoniului său, fără ca debitorul să dispună de timp pentru stingerea datoriilor / executarea obligațiilor.

7) neconcordanțe între noțiunile definite și prevederile legii, dar și ajustarea la prevederile legilor speciale modificate. În speță, noțiunea de „masă debitoare” de la art. 2 urmează a fi revizuită prin ajustarea art. 40 care stabilește exhaustiv bunurile care nu pot fi incluse în masa debitoare, precum și alinierea la prevederile legilor speciale. Astfel, se atestă divergențe cu Legea nr. 303/2013 privind serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare, Legea nr. 75/2015 cu privire la locuințe, Legea nr. 29/2018 privind delimitarea proprietății publice. În redacția actuală a art. 40 din Legea insolvenței, sunt pasibile valorificării fondul social de locuințe, instituțiile preșcolare și obiectivele de infrastructură comunală, care potrivit legilor prenotate sunt bunuri ale domeniului public.

8) rata scăzută de recuperare a creanțelor aferente contribuțiilor de asigurări sociale de stat obligatorii.

În acest sens, este relevant să facem trimitere la Raportul Curții de Conturi de audit financiar al Raportului Guvernului privind executarea bugetului asigurărilor sociale de stat în anul 2023. Potrivit datelor reflectate, soldul creanțelor, aferente agenților economici aflați în insolvență, luate la evidență specială de către Casa Națională pentru Asigurări Sociale, la situația din 31.12.2023, constituia 483,7 mil. lei, fiind înregistrată o creștere cu 11,2 mil. lei, comparativ cu aceeași perioadă a anului 2022.

Totodată, auditul menționează că în anul 2023 au fost anulate creanțe în valoare de 42,1 mil. lei aferente a 290 de agenți economici insolvăbili, în baza hotărârilor judecătorești, fiind stinse în acest sens inclusiv creanțele față de Bugetul asigurărilor sociale de stat. Dat fiind faptul că în sistemul public de asigurări sociale, prestațiile se stabilesc persoanelor asigurate în baza venitului asigurat și perioadei de activitate, care sunt condiții obligatorii, perioadele de aflare a agentului economic în insolvență și de neachitare a contribuțiilor au impact asupra stabilirii prestațiilor. Astfel, se micșorează nu doar venitul asigurat, dar nu se recunoaște nici perioada de activitate completă, diminuând stagiul de cotizare. În acest sens, Curtea de Conturi a formulat recomandarea de ajustare a Legii insolvenței prin includerea datoriilor aferente contribuțiilor de asigurări sociale în același rang cu creanțele salariale față de angajați, în scopul asigurării drepturilor persoanelor la prestații sociale.

9) incertitudinea cu privire la statutul și dreptul de vot al creditorilor cu creanțe sub condiție suspensivă și implicarea arbitrară a acestora în procesul de insolvență, până la

îndeplinirea condiției și asigurării condițiilor de exigibilitate, inclusiv în procesul de vot și distribuirea mijloacelor bănești. Prin analiză comparată, o reglementare similară este prevăzută în art. 102 alin (5) din Legea nr. 85/2014 privind procedurile de prevenire a insolvenței și de insolvență, din România.

10) neclaritatea cu privire la informația pe care trebuie să o prezinte administratorul insolvenței prin raportul prezentat instanței de insolvență despre modul în care și-a îndeplinit atribuțiile, precum și justificarea cheltuielilor aferente.

11) incertitudinea cu privire la statutul bunurilor grevate cu garanții în cadrul procedurii de restructurare și modalitatea de valorificare a acestora (de exemplu, posibilitatea de anulare a grevării și de vânzare a bunului grevat, fără o claritate cu privire la modalitatea de compensare a creditorului garantat).

12) imposibilitatea desfășurării adunării creditorilor prin mijloace de comunicații electronice, în lipsa prevederilor specifice în lege, fapt ce duce la tergiversarea convocării ședințelor adunării creditorilor.

13) imposibilitatea contestării direct în instanță a hotărârilor comitetului creditorilor de către participanții la proces. Or, potrivit prevederilor actuale formularea contestației împotriva hotărârilor comitetului creditorilor are loc la prima adunare a creditorilor și, subsecvent, hotărârea adunării pe marginea contestației poate fi contestată în instanța de insolvență, fapt ce duce la tergiversarea procesului de insolvență.

Aspectele enunțate, dar și alte problemele evidențiate în procesul de consultare cu părțile interesate au determinat necesitatea intervenției în Legea insolvenței prin proiectul promovat.

3. Obiectivele urmărite și soluțiile propuse

3.1. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Principalele prevederi ale proiectului de lege, corelate cu deficiențele identificate, se referă la referă la următoarele aspecte:

1) Ajustarea conținutului art. 2, noțiunea de „masă debitoare”, în concordanță cu art. 40 din lege care stabilește bunurile care nu pot fi incluse în masa debitoare, precum și cu legile speciale sus-menționate care definesc categoriile bunurilor domeniului public al statului.

2) Ajustări la art. 5 privind simplificarea înaintării cererii de strămutare, astfel încât să fie posibilă examinarea cererii în baza copiilor materialelor dosarului, fără afectarea continuității ședinței de judecată.

3) Reducerea termenului maxim de adoptare a hotărârii de intentare a procesului de insolvență de către instanța de judecată, de la 20 de zile la 5 zile lucrătoare, în cazul în care în cererea introductivă debitorul declară că se află în stare de insolvență și își exprimă intenția de a lichida sau de a-și restructura activitatea.

4) Actualizarea modalității de determinare onorariului fix al administratorilor provizorii, administratorilor insolvenței/lichidatorilor, în conformitate cu prevederile actuale ale cadrului normativ în baza căruia este stabilit acestui quantum (Hotărârea Guvernului nr. 743/2012 cu privire la salarizarea angajaților din unitățile cu autonomie financiară.).

5) Modificarea prevederilor art. 32 privind repartizarea cheltuielilor judiciare aferente perioadei de observare a debitorului, în cazul insuficienței bunurilor în patrimoniul debitorului cu specificarea organului de conducere responsabil al debitorului.

6) Introducerea mecanismelor pentru reprezentantul debitorului statului, pentru debitorul care este întreprindere de stat/municipală sau societate comercială cu capital integral sau majoritar public, de a participa la procesul de insolvență, în vederea eficientizării gestionării întreprinderilor insolvente. Este prevăzută obligația administratorului de a notifica autoritățile publice, care exercită funcția de fondator, deținător de acțiuni (părți sociale), despre ridicarea dreptului de administrare a debitorului, posibilitatea participării reprezentantului debitorului la ședințele comitetului creditorilor și adunării creditorilor, posibilitatea înaintării cererii de destituire a administratorului în cazuri întemeiate, posibilitatea solicitării informațiilor, explicațiilor, rapoartelor, primirea notificărilor privind derularea procedurilor.

7) Trecerea creanțelor aferente contribuțiilor de asigurări sociale de stat obligatorii în același rang cu creanțele salariale ale angajaților, în vederea majorării ratei de recuperare a creanțelor respective și asigurării drepturilor persoanelor la prestații sociale, în conformitate cu observațiile și recomandările Curții de Conturi expuse în Rapoartele de audit financiar ale Rapoartelor Guvernului privind executarea bugetului asigurărilor sociale de stat în anul 2022 și 2023 (art. 43 alin. (2) din lege).

8) Introducerea unui termen minim de 5 zile lucrătoare pentru notificarea de către creditor a debitorului despre depunerea cererii introductive, astfel încât debitorii să dispună de timp pentru stingerea datoriilor / executarea obligațiilor.

9) Reglementarea statutului creditorilor cu creanțe sub condiție suspensivă, prin statuarea faptului că astfel de creditori nu vor avea dreptul de vot și de participare la distribuire, până la îndeplinirea condiției, însă pentru atare creditori în continuare vor fi făcute rezerve (conform art.150 din Legea insolvenței).

10) Includerea reglementărilor care prevăd posibilitatea desfășurării adunării creditorilor prin mijloace de comunicații electronice (art. 56-58). Această modificare va permite valorificarea unei alternative viabile desfășurării adunărilor cu prezență fizică sau prin corespondență.

11) Includerea posibilității contestării hotărârilor comitetului creditorilor direct în instanța de insolvență, inclusiv de către reprezentantul debitorului (art. 62).

12) Specificarea informației pe care trebuie să o prezinte administratorul insolvenței prin raportul prezentat instanței de insolvență despre modul în care și-a îndeplinit atribuțiile, precum și justificarea cheltuielilor aferente (art.72).

13) Specificarea privind lipsa conflictului de interese a companiei de evaluare cu debitorul, administratorul insolvenței/lichidatorul, la determinarea valorii de piață a bunurilor la inventarierea bunurilor incluse în masa debitoare.

14) Imposibilitatea determinării printr-o evaluare personală a valorii bunurilor asupra cărora se constituie garanții, fiind necesară în acest sens o evaluare independentă.

15) Specificarea termenului de prezentare a raportului administratorului insolvenței către adunarea creditorilor conform termenului stabilit de instanță, dar nu mai devreme de ședința de validare a creanțelor, în vederea asigurării participării la adunare inclusiv a Serviciului Fiscal de Stat, în calitatea sa de creditor bugetar, ținând cont de termenul mai mare de examinare a creanțelor fiscale.

16) Clarificarea faptului că atât încheierea de admitere cât și de respingere a cererii de repunere în termen a cererii de admitere a creanțelor pot fi contestate cu recurs. (art. 145 din lege).

17) Concretizarea modului în care creditorul garantat, care nu are creanțe față de debitorul insolvent, însă deține un drept de gaj asupra bunurilor din masa debitoare, poate exercita dreptul de gaj asupra acestor bunuri. Atare creditori non-creanțieri vor fi în drept să exercite dreptul de gaj doar dacă obligația garantată este exigibilă la data intentării procedurii de insolvență, primind anumită protecție conform procedurii în caz că survine neexecutarea obligației garantate.

18) Protecția efectivă a drepturilor creditorilor garantați în cadrul procedurilor de restructurare:

- modificarea sau stingerea garanției reale va putea avea loc doar cu acordul creditorilor garantați sau cu condiția primirii de către creditorii garantați a unei protecții echivalente sub forma unei garanții reale asupra bunurilor de valoare similară; și
- debitorul va putea înstrăina bunurile grevate, libere de gaj/ipotecă, însă cu constituirea gajului în favoarea creditorului garantat asupra veniturilor obținute din vânzare, conform art. 681 din Codul civil.

19) Ajustarea normei privind componența membrilor organelor de conducere ale debitorului.

La elaborarea propunerilor de modificare a legii s-a ținut cont inclusiv de:

- Ghidul legislativ privind legea insolvenței - documentul de referință pentru reforma reglementărilor în materie de insolvență elaborat de Comisia Națiunilor Unite pentru Drept Comercial Internațional (UNCITRAL). Scopul declarat al acestui Ghid este de a asista statele în constituirea unui cadru juridic eficace și eficient pentru abordarea problemei dificultății financiare a debitorilor, iar intenția autorilor Ghidului este ca acesta să fie aplicat în calitate de referință de către autoritățile naționale care elaborează reglementări legale noi sau le revizuiesc pe cele în vigoare.
- Cadrul de reglementare al altor state sub aspect de analiză comparativă (inclusiv legislația României: Legea nr. 85/2014 privind procedurile de prevenire a insolvenței și de insolvență, Ordonanța de urgență nr. 86/2006 privind organizarea activității practicienilor în insolvență, etc.).

3.2. Opțiunile alternative analizate și motivele pentru care acestea nu au fost luate în considerare

Opțiunea "a nu face nimic" echivalează cu lipsa unei intervenții din partea statului în raport cu problemele identificate. Acest fapt ar determina reducerea eficienței procedurilor de insolvență, prin agravarea deficiențelor enunțate, creșterea costurilor sub formă de cheltuieli de judecată legate de soluționarea litigiilor, dar și a perioadei de derulare a procesului de insolvență. Mai mult, evoluția curenților semnalate ale reglementării procesului de insolvență vor descuraja în continuare optarea pentru procedura de restructurare, iar scopul acesteia de salvagardare a debitorului în dificultate financiară nu va putea fi atins.

Totodată, s-a ținut cont și de contextul social-economic al Republicii Moldova, or implementarea unor soluții alternative, cum ar fi, de exemplu recuperarea cheltuielilor suportate în perioada provizorie, alternativ, dintr-un fond constituit din contul bugetului public sau dintr-un fond mutual constituit din alocări din procedurile de insolvență anterioare (similar celui prevăzut de legislația Română), nu ar fi oportună la etapa actuală, Respectiv, la această etapă s-a optat pentru soluții în care beneficiile scontate ar depăși costurile/riscurile aferente.

4. Analiza impactului de reglementare

4.1. Impactul asupra sectorului public

Proiectul nu prevede acțiuni de reformă structurală sau instituțională, respectiv nu va avea impact asupra sistemului administrației publice.

4.2. Impactul financiar și argumentarea costurilor estimative

Proiectul de lege nu implică cheltuieli financiare și alocarea de mijloace financiare suplimentare din bugetul de stat.

Totodată, propunerea de trecere a creanțelor aferente contribuțiilor de asigurări sociale de stat obligatorii în același rang cu creanțele salariale ale angajaților, va avea impact pozitiv asupra bugetului asigurărilor sociale de stat, contribuind la majorarea ratei de recuperare a creanțelor respective, diminuarea datoriilor la BASS și, respectiv asigurarea drepturilor persoanelor la prestații sociale.

În acest sens, conform datelor din Raportul Curții de Conturi de audit financiar al Raportului Guvernului privind executarea bugetului asigurărilor sociale de stat în anul 2023, soldul creanțelor luate în evidență specială de către Casa Națională de Asigurări Sociale, la situația din 31.12.2023, aferente agenților economici aflați în insolvență, constituia 483,7 mil. lei, fiind înregistrată o creștere cu 11,2 mil. lei, comparativ cu aceeași perioadă a anului 2022. Totodată, conform datelor din raport, în anul 2023 au fost anulate creanțe în valoare de 42,1 mil. lei aferente a 290 de agenți economici insolvenți, în baza hotărârilor judecătorești.

4.3. Impactul asupra sectorului privat

Prevederile proiectului de lege au impact asupra persoanelor în calitatea lor de participanți în procedură de insolvență (debitor, creditor, administrator autorizat, instanțe).

Soluțiile propuse prin proiectul de lege sunt de natură să aibă un impact net pozitiv pentru mediul de afaceri, în general, și IMM, în particular. Dincolo de fluidizarea procedurilor de restructurare, inclusiv accelerată, soluțiile propuse ar trebui să crească motivația creditorilor,

inclusiv garanțați, să accepte restructurarea datoriilor și finanțările noi pentru întreprinderile în dificultate financiară, care pot fi revigorate.

În scopul implementării principiilor transparenței procesului decizional și respectării intereselor societății și drepturilor întreprinzătorilor, în conformitate cu Legea nr. 235/2006 cu privire la principiile de reglementare a activității de întreprinzător, Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, analiza impactului de reglementare asupra proiectului a fost prezentată spre examinare Grupului de lucru al Comisiei de stat pentru reglementarea activității de întreprinzător la 02.04.2024, fiind susținută condiționat, cu luarea în calcul de către autor a recomandărilor înaintate pentru îmbunătățirea documentului analizei de impact.

Suplimentar, la 16.07.2024 și proiectul de lege a fost examinat în cadrul Grupului de lucru al Comisiei de stat pentru reglementarea activității de întreprinzător. Obiecțiile și propunerile au fost luate în considerare la definitivarea proiectului de act normativ, fiind reflectate și argumentate în Sinteza obiecțiilor și propunerilor.

4.4. Impactul social

Proiectul de lege are drept obiectiv eficientizarea derulării procesului de insolvență care ar contribui inclusiv la salvagardarea activității debitorilor care ar determina păstrarea locurilor de muncă și asigurarea veniturilor pentru populație, continuarea achitării impozitelor aferente activităților desfășurate în bugetul național, local.

Suplimentar, modificările propuse vor diminua riscul de neîncasare a datoriilor față de BASS, asigurând condiții de recuperare mai eficientă a creanțelor aferente contribuțiilor de asigurări sociale de stat obligatorii, în aceeași măsură ca și creanțele salariale, asigurând drepturile persoanelor la prestații sociale, or acestea se stabilesc persoanelor asigurate în baza venitului asigurat și perioadei de activitate, care sunt condiții obligatorii, perioadele de aflare a agentului economic în insolvență și de neachitare a contribuțiilor au impact asupra stabilirii prestațiilor.

Propunerile de modificare din proiectul de lege nu comportă potențiale riscuri de discriminare după diferite criterii.

4.4.1. Impactul asupra datelor cu caracter personal - nu este aplicabil.

4.4.2. Impactul asupra echității și egalității de gen - nu este aplicabil.

4.5. Impactul asupra mediului

Nu este aplicabil

4.6. Alte impacturi și informații relevante

Chiar dacă, cadrul legal al procesului de insolvență este relativ favorabil și fluid, totuși soluțiile propuse pentru problemele descrise în prezenta notă de fundamentare, vor contribui la valorificarea plină a beneficiilor procedurii colective de recuperare a creanțelor și, în particular, a procedurii de restructurare.

Modificările propuse vor crea condiții de diminuare a numărului de litigii aferente procedurii de insolvență și, respectiv, de reducere a termenului de desfășurare a procedurii propriu-zise. Astfel, se vor reduce cheltuielile suportate în legătură cu procedura de insolvență per general, dar și se vor diminua cheltuielile și povara instanțelor de judecată care examinează cauzele respective.

5. Compatibilitatea proiectului actului normativ cu legislația UE

Proiectul nu are scopul de armonizare a legislației naționale cu legislația Uniunii Europene. Totodată, la elaborarea prezentului proiect de lege s-a ținut cont de bunele practici și de legislația europeană în domeniu.

6. Avizarea și consultarea publică a proiectului actului normativ

În scopul respectării prevederilor Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional, anunțul privind inițierea elaborării proiectului de lege a fost publicat pe pagina oficială a Ministerului Dezvoltării Economice și Digitalizării, și pe portalul https://particip.gov.md/ro/document/stages/*/12232.

Totodată, proiectul de act normativ inițial a fost transmis la 21.03.2024 spre consultare prealabilă autorităților publice, instituțiilor și asociațiilor de afaceri, recomandările acestora fiind considerate la definitivarea proiectului de act normativ..

Proiectul de lege a fost înregistrat la Cancelaria de Stat cu număr unic 318/MDED/2024, fiind supus procedurii de avizare oficială și plasat pe pagina ministerului și pe portalul https://particip.gov.md/ro/document/stages/*/12384.

Proiectul fost supus la două etape de avizare. În rezultatul avizărilor a fost comunicată lipsa de obiecții și propuneri din partea Ministerului Afacerilor Externe, Ministerului Afacerilor Interne, Ministerului Apărării, Ministerului Mediului, Ministerului Sănătății, Ministerului Educației și Cercetării, Ministerului Muncii și Protecției Sociale, Ministerului Culturii, Agenției Servicii Publice.

Au fost recepționate obiecții și propuneri la proiect, dar și propuneri suplimentare, din partea Ministerului Finanțelor, Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare, Ministerului Energiei, Ministerului Infrastructurii și Dezvoltării Regionale și Agenției Proprietății Publice, reflectate în Sinteza obiecțiilor și propunerilor în mod corespunzător.

Totodată, ca rezultat al plasării anunțului de inițiere, cât și proiectului de act normativ pe pagina oficială a Ministerului și pe portalul particip.gov.md au fost recepționate obiecții și propuneri din partea Procuraturii Anticorupție, Uniunii Administratorilor Autorizați din Moldova, Asociației Băncilor din Moldova, Camerei de Comerț Americane din Moldova, Judecătorei Chișinău, Casei Naționale de Asigurări Sociale și Băncii Naționale a Moldovei, examinate și reflectate în Sinteza obiecțiilor și propunerilor.

Subsecvent, în vederea examinării divergențelor de opinii, ca urmare a avizării repetate, la 05.08.2024 a fost organizată ședința de lucru interinstituțională cu toate autoritățile și instituțiile relevante, participante la avizare. (Procesul-verbal al ședinței se anexează).

Ca urmare a ședinței a fost atins un consens cu Ministerul Energiei, Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale, Agenția Proprietății Publice și Uniunea Administratorilor Autorizați din Moldova. Ulterior, prin demersul nr. 21-03/2828 din 06.09.2024, Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare a comunicat retragerea obiecțiilor și propunerilor la proiect formulate în avizele prezentate. Proiectul, nota de fundamentare și Sinteza au fost actualizate în conformitate cu rezultatele ședinței.

Proiectul definitivat, de act normativ împreună cu nota de fundamentare și sinteza actualizată, care reflectă inclusiv recomandările recepționate după publicarea anunțului privind inițierea elaborării proiectului și după consultarea publică a acestuia, a fost publicat pe pagina oficială a Ministerului Dezvoltării Economice și Digitalizării, cât și pe platforma https://particip.gov.md/ro/document/stages/*/13158.

7. Concluziile expertizelor

Proiectul de lege a fost supus expertizei anticorupție și expertizei juridice.

Constatările expertizei anticorupție sunt reflectate în Raportul de expertiză anticorupție nr. ELO24/9811 din 04.07.2024 al Centrului Național Anticorupție, incluse în Sinteza obiecțiilor și propunerilor.

Concluziile expertizei prevăd că în procesul de promovare a proiectului, au fost respectate rigorile de asigurare a transparenței decizionale statuate de prevederile art.8 lit. a)-d) al Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional. Nota informativă a proiectului a fost întocmită cu îndeplinirea exigențelor de tehnică legislativă statuate de prevederile art.30 lit. a)-f) al Legii cu privire la actele normative nr.100/2017.

Totodată, implementarea prevederilor propuse, poate contribui la realizarea interesului public vizat de proiect, fapt care nu este detrimental interesului public general (în sensul prevăzut de prevederile Legii integrității nr. 82/2017).

Constatările expertizei juridice sunt reflectate în avizele Ministerului Justiției nr. 04/2-4669 din 17.05.2024 și nr. 04/1-6330 din 05.07.2024. Obiecțiile și recomandările au fost examinate și luate în considerație la definitivarea proiectului de lege. Totodată, în rezultatul

ședinței interinstituționale a fost agreată poziția aferentă unor recomandări la proiect, reflectate corespunzător în Sinteza obiecțiilor și propunerilor.

8. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ existent

Proiectul de lege nu prevede și nu necesită modificarea altor acte normative.

9. Măsurile necesare pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ

Implementarea opțiunii recomandate va necesita modificarea doar a Legii insolvenței nr. 149/2012, fără a fi necesară modificarea legislației secundare sau realizarea unor măsuri suplimentare în acest sens.

Secretar de Stat

Digitally signed by Arpintin Veronica
Date: 2024.09.26 10:33:22 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

MOLDOVA EUROPEANĂ

Veronica ARPINTIN